

Ang Nakatagong Kasaysayan ng Talatang Apatnapu — Bilang Labingwalo

Ang Ikalawang Kasawian - Ikalimang Bahagi

Jeff Pippenger

2026-07-15

Ang “susi” na kumakatawan sa labanan sa Nineveh sa Apocalipsis 9 ay natupad sa pamamagitan ng isang kasaysayang nagbunga ng isang punto ng pagliko, na siya ngang ginagawa ng isang susi. Ang aking pahayag ay na ang labanan sa Nineveh ay hindi lamang ang makasaysayang susi na nagmamarka sa pagbangon ng Islam, kundi ito rin ay isang propetikong susi. Ang mga propetikong dinamika ng labanang iyon ay naghahanay sa lahat ng mga linya ng mga kaharian ng propesiya ng Biblia, gaya ng inilahad sa Daniel at Apocalipsis, ayon sa ikalabing-isang kabanata ng Daniel. Sa paggawa nito, pinahihintulutan nito ang lahat ng mga kahariang iyon na magpatotoo sa huling anim na talata ng Daniel 11, at higit na mahalaga—na mabuksan ang panlabas na nakatagong kasaysayan ng talatang apatnapu.

At ibibigay ko sa iyo ang mga susi ng kaharian ng langit: at ang anomang iyong talian sa lupa ay tatalian sa langit: at ang anomang iyong kalagan sa lupa ay kakalagan sa langit. Mateo 16:19.

Ang Pagpapakawala at Pagbangon ng Kaharian ni Mohammed

Ang labanan sa Nineveh noong 627 ang nagmarka ng pasimula ng huling sampung taon ng kapangyarihang Persiano na natalo sa pamamagitan ng pakana ng Roma, na sinabayan ng ulap ng kaloob ng Diyos. Minarkahan nito ang yugto ng pagbabago kung saan nagsimulang umangat ang mga pulutong na Islamiko ni Mohammed. Inalis ng labanang iyon ang isang pagpigil na umiiral noon, isang pagpigil na sa teorya ay mananatili sana, kung kapuwa napanatili ng Roma at Persia ang kanilang lakas. Hindi nga nila iyon nagawa.

Pagpigil at Pagpapakawala

Sa makahulang paglalarawan ng Islam, masusumpungan natin ang pagpigil at pagpapakawala sa Islam mula pa sa pinakaunang pagpapakilala ng Kasulatan, gaya ng pagkumbinsi ni Sara kay Abraham na pigilin sina Hagar at Ismael.

At sinabi ni Sarai kay Abram, Ang kamaliang ginawa sa akin ay mapasaiyo: ibinigay ko ang aking alila sa iyong sinapupunan; at nang makita niyang siya'y naglihi, ako'y hinamak sa kaniyang paningin: humatol nawa ang Panginoon sa pagitan ko at mo. Ngunit sinabi ni Abram kay Sarai, Narito, ang iyong alila ay nasa iyong kamay; gawin mo sa kaniya ang minamabuti mo. At nang pakitunguhan siya ni Sarai nang may kabagsikan, siya'y tumakas mula sa kaniyang harapan. Genesis 16:5, 6.

Maging bago pa man ang pangyayaring iyon, ang dahilan kung bakit ipinakilala si Hagar sa makapropetikong salaysay ay sapagkat “pinigilan” ng Panginoon si Sarah na magkaanak.

Si Sarai, na asawa ni Abram, ay hindi nagkaanak sa kanya: at siya’y may isang aliping babae, isang taga-Ehipto, na ang pangalan ay Hagar. At sinabi ni Sarai kay Abram, Narito ngayon, pinigil ako ng Panginoon sa panganganak: isinasamo ko sa iyo, pumasok ka sa aking alipin; marahil ay magkakanak ako sa pamamagitan niya. At dininig ni Abram ang tinig ni Sarai. Genesis 16:1, 2.

Ang “susi” ng Apocalipsis siyam na ibinigay kay Mohammed, at pagkaraa’y natupad sa pamamagitan ng labanan sa Nineveh, ay kumakatawan sa pag-aalis ng “pigil” sa Islam sa alinmang takdang yugto ng kasaysayang makahula.

“Hinahawakan ng mga anghel ang apat na hangin, na inilarawan bilang isang galít na kabayong nagsisikap makawala at rumagasa sa ibabaw ng buong lupa, na naghahatid ng pagkapukso at kamatayan sa dinaraan nito.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

Ang “pag-angat at pagbagsak” ng kaharian ni Mohammed ay hindi gaanong inilalarawan bilang isang pag-angat at isang pagbagsak, kundi bilang isang “pagpapakawala” at isang “pagpipigil.” Kapag ang Islam ay pinalalaya sa makahulang paraan, ang pagpapalayang iyon ay inilalarawan ng labanan sa Nineveh.

Tanging ang mga Sa aba Lamang

Sa pitong trumpeta, ang mga trumpeta ng sawi ng Islam lamang ang sumasaklaw sa kasaysayan bilang isang palagiang kapangyarihan mula nang una silang maipakilala sa makasaysayang hula hanggang sa pagtatapos ng panahon ng probasyon. Ang unang apat na trumpeta na naghatid ng paghatol sa kanlurang Roma ay kumatawan kina Odoacer, Genseric, Atilla na Hun, at Alaric, kaya’t itinulad ang apat na makadiyos na kapangyarihan ng paghatol sa mga huling araw, ngunit ang kanilang makabagong katumbas ay hindi tuwirang inapo ng apat na sinaunang kapangyarihang iyon. Hindi gayon sa mga trumpeta ng sawi. Sa sandaling pumasok ang Islam sa kasaysayan, nagpapatuloy ito sa isang tuwirang hanay ng pagpapalaya at pagpipigil hanggang sa lubos itong mapalaya sa pagtatapos ng panahon ng probasyon. Sa mga trumpeta ng sawi, ang “susi” ng ‘pagpapalaya’ ay minarkahan ng labanan sa Nineveh.

Nicomedia at Hulyo 27, 1299

Wastong tinukoy ng mga tagapanguna ang Hulyo 27, 1299 bilang pasimula ng isandaan at limampung taon na nagtapos noong Hulyo 27, 1449, na siya namang nagpasimula ng tatlong daan at siyamnapu’t isang taon at labinlimang araw na nagwakas noong Agosto 11, 1840.

Sa naunang artikulo ay tinukoy natin ang pagkubkob mula 1333 hanggang 1337 na isinagawa laban sa Nicomedia ni Sultan Orhan Gazi (anak ni Osman I, ang nagtatag ng Ottoman Beylik), nang kaniyang kubkubin ang mahalagang lungsod-Bizantino ng Nicomedia. Ang pagkubkob na ito ang pinakawakas ng pakikidigma laban sa Nicomedia na nagsimula sa kaniyang amang si Osman. Ang isang daan at limampung taon ng Apocalipsis siyam, talata sampu, ay nagsimula noong Hulyo

27, 1299, at bilang pasimula ng isang hula, ang kasaysayang kaugnay ng petsang iyon ng pasimula ay dapat mapansin. Si Osman I (tagapagtatag ng dinastiyang Ottoman) ang ama ni Sultan Orhan Gazi, na noong Hulyo 27, 1299 ay nagtamo ng makabuluhang maagang tagumpay laban sa Imperyong Bizantino sa Labanan sa Bapheus na nasa rehiyon ng Nicomedia, malapit sa lungsod ng Nicomedia; isang napakahalagang punong-lungsod sa kasaysayang Romano at maagang Bizantino.

Ama at Anak

Noong Hulyo 27, 1299, tinalo ng mga hukbo ni Osman ang isang hukbong Bisantino na pinamunuan ng isang lokal na gobernador. Ang labanan ay itinuturing na isa sa mga unang malalaking malalayang tagumpay militar ni Osman matapos niyang simulang pagtibayin ang kapangyarihan sa Bithynia (hilagang-kanlurang Anatolia). Ito ay nagmarka ng isang mahalagang hakbang sa paglipat mula sa isang maliit na Turkish beylik (pamunuang-tribal na prinsipalidad) tungo sa isang sumisibol na kapangyarihan na sa huli ay hahamon at sasakop sa mga teritoryong Bisantino. Ang petsang iyon ang nagmarka ng pasimula ng isang yugto ng paglago para sa Islam na sa bandang huli ay humantong sa pagkakatatag ng Imperyong Ottoman sa pagbagsak ng Constantinople noong 1453. Gumamit si Osman ng mga mandirigmang ghazi (mga mananalakay sa hangganan na may motibasyong Islamiko), at doon nagsimula ang paghubog sa mga mandirigmang ghazi sa hangganan tungo sa isang higit na maayos na hukbo na unti-unting umunlad mula kay Osman at pagkatapos ay nagpatuloy sa kanyang anak na si Orhan. Kabilang sa iba pang mahahalagang sangkap ng pamana ni Osman ay na pinahintulutan nito ang Islam na makapanatili ng pag-aari, taliwas sa pakikidigma ng mga mandirigmang ghazi, na ang kanilang magulong mga taktikang biglang-salakay-at-pag-urong ay nag-iiwan sa kanila ng mga samsam ng kanilang mga tagumpay, ngunit kailanman ay walang anumang teritoryo.

Noong Hulyo 27, 1299, sinimulan ni Osman ang isang kampanya sa pook ng Nicomedia, at pagkalipas ng tatlumpu't apat na taon ay sinimulan ng kaniyang anak ang apat-na-taóng pagkubkob laban sa kabiserang lunsod ng Nicomedia. Ang ama sa pasimula at ang anak sa wakas. Nagsisimula ang digmaan laban sa pook na kinakatawan bilang Nicomedia at nagwawakas sa pagkabihag sa Nicomedia, ang kabiserang lunsod ng pook na Nicomedia. Mula 1299 hanggang 1337 ay isang yugto ng tatlumpu't walong taon, at sa makahulang diwa ang bilang na “tatlumpu't walo” ay sumasagisag sa isang pagbangon.

Ngayo'y magsitindig kayo, sabi ko, at magsitawid kayo sa batis ng Zered. At kami ay nagsitawid sa batis ng Zered. At ang panahon na aming nilakbay mula sa Kadesh-barnea, hanggang sa kami ay makatawid sa batis ng Zered, ay tatlumpu't walong taon; hanggang sa ang buong salinlahi ng mga lalaking mandirigma ay maparam mula sa gitna ng kampo, gaya ng isinumpa ng Panginoon sa kanila. Deuteronomio 2:13, 14.

Ang isang daan at limampung taon mula Hulyo 27, 1299 hanggang Hulyo 27, 1449 ay kumakatawan sa panahong nagbunga sa pagtatatag ng Imperyong Otomano ng ikalawang aba ng Apocalipsis kabanata siyam. Ang tatlumpu't walong taon ng sunud-sunod na pananakop sa Nicomedia ay nagsimula sa isang ama (Osman) at nagtapos sa kaniyang anak (Orphan). Inilalarawan ng panahong ito ang unang hakbang ng unti-unting pag-angat ng isang pamunuang

pantribo tungo sa isang imperyo.

Ang isandaang limampung taon mula Hulyo 27, 1299 hanggang Hulyo 27, 1449, ay kinapapalooban ng isang apat-na-taóng pagkubkob na nagmamarka sa wakas ng tatlumpu't walong taon. Ang pasimula ng pagsakop sa Nicomedia ay sa pamamagitan ng amang si Osman, at ang wakas ay natupad sa pamamagitan ng isang apat-na-taóng pagkubkob mula 1333 hanggang 1337; isang pagkubkob na isinagawa ng anak ni Osman.

Nang magwakas ang isandaan at limampung taon noong Hulyo 27, 1449, ang emperador ng mga Byzantine na si Constantine XI, o ang huling Constantine ng silangang Roma, ay humingi ng pahintulot sa mga Turko upang maluklok sa trono. Mula sa petsang iyon hanggang sa pagsakop sa Constantinople ay apat na taon. Ang apat na taong iyon ay nagtapos sa pagkubkob sa Constantinople, at si Constantine na huli ay namatay sa pagkubkob. Ang pagbangon ng Islam ay inilalarawan ng unang tatlumpu't walong taon ng hula ng isandaan at limampung taon, na humantong sa sukdulan nito sa isang apat-na-taóng pagkubkob. Nang magwakas ang isandaan at limampung taon, ang Islam ay nakabangon hanggang sa antas na ang silangang Roma ay napahiya ng kapangyarihang taglay noon ng mga Turko. Mula sa kahihyang naganap noong Hulyo 27, 1449, ang apat na taon ay umakay sa pagbagsak ng silangang Roma nang ang Constantinople ay mabihag sa pamamagitan ng pagkubkob. Ang wakas ng unang tatlumpu't walong taon ay minarkahan ng isang pagkubkob, at ang pagkakatatag ng Imperyong Ottoman ay minarkahan din ng isang pagkubkob.

38 at 40

Ang bilang na tatlumpu't walo bilang isang sagisag, gaya ng inilalahad ni Moises sa Deuteronomio, ay kumakatawan sa huling tatlumpu't walong taon ng paghatol sa loob ng apatnapung taong paglalaboy sa ilang. Samakatuwid, ang bilang na tatlumpu't walo, bilang isang sagisag, ay may kaugnayan sa bilang na apatnapu. Sinakop ni Osman ang teritoryo ng Nicomedia noong Hulyo 27, 1299, at makalipas ang tatlumpu't walong taon ay sinakop ng kaniyang anak ang punong lunsod ng teritoryo. Ang teritoryo at ang punong lunsod ay kapwa tinatawag na Nicomedia. Tinutukoy ng mga historyador ang labanang ito bilang una sa 'dalawang' hakbang na tumutukoy sa pinakaunang pasimula ng pagbangon ng Imperyong Otomano. Ang ikalawang hakbang na tinutukoy ng kasaysayan ay ang labanan sa Nicaea noong 1301. Doon ay sinakop ng amang si Osman ang teritoryong tinatawag na Nicaea, at noong 1331, makalipas ang tatlumpung taon, ay sinakop ng kaniyang anak ang punong lunsod, na pinangalanang Nicaea, isang dating punong lunsod ng Roma.

May kaugnayan sa 1299 at sa labanan sa Nicomedia, bilang una sa dalawang hakbang, ang ikalawang hakbang ay dumating pagkalipas ng dalawang taon noong 1301. Ang 1299 ay isang sagisag ng tatlumpu't walo, at makalipas ang dalawang taon (apatnapu), ang teritoryo ng Nicaea ay sinakop ng ama. Ang ugnayan ng tatlumpu't walo at apatnapu ng sinaunang Israel sa pagbangon upang angkinin ang lupang pangako ay kinakatawanan sa Hulyo 27, 1299 at 1301. Ang unang dalawang hakbang na iyon ng pagbangon ng Islam ay tinatakan ng mga kampanyang militar na nagsisimula sa ama na sumasakop sa teritoryo at nagtatapos sa anak na sumasakop sa kabisera ng

teritoryo. Nang bumagsak ang dalawang kabisera, bumagsak ang mga ito sa pamamagitan ng isang pagkubkob. Ang dalawang kabisera ay kapwa, sa isang yugto, naging mga kabisera ng silangang Roma.

Ang Hulyo 27, 1299 at 1301 ay umaabot sa kanilang wakas noong Agosto 11, 1840, na kumakatawan sa kasaysayan ng 1838, nang unang ilathala ni Litch ang kaniyang pananaw at hula hinggil sa propesiya ng tatlong daan at siyamnapu't isang taon at labinlimang araw na sa kahuli-hulihan ay matutupad noong Agosto 11, 1840. Ang dalawang hakbang ng pagbangon para sa mga Millerita ay ang mga taong 1838 at 1840.

“Noong taóng 1840 ay may isa na namang kahanga-hangang katuparan ng hula na pumukaw ng malawakang interes. Dalawang taon bago nito, si Josiah Litch, isa sa mga pangunahing ministro na nangangaral ng Ikalawang Pagparito, ay naglathala ng isang pagpapaliwanag ng Apocalipsis 9, na naghuhula ng pagbagsak ng Imperyong Ottoman. Ayon sa kaniyang mga kalkulasyon, ang kapangyarihang ito ay mapababagsak ‘noong A.D. 1840, sa loob ng buwan ng Agosto;’ at ilang araw lamang bago ito naganap ay isinulat niya: ‘Kung ipagpapalagay na ang unang yugto, 150 taon, ay natupad nang eksakto bago umakyat si Deacoze sa trono sa pamamagitan ng pahintulot ng mga Turko, at na ang 391 taon at labinlimang araw ay nagsimula sa pagtatapos ng unang yugto, ito ay magwawakas sa ika-11 ng Agosto, 1840, kung kailan maaasahang mababali ang kapangyarihang Ottoman sa Constantinople. At ito, naniniwala ako, ang mapatutunayang siyang mangyayari.’—Josiah Litch, sa *Signs of the Times, and Expositor of Prophecy*, Agosto 1, 1840.

“Sa mismong panahong itinakda, ang Turkeya, sa pamamagitan ng kaniyang mga embahador, ay tumanggap ng proteksiyon ng magkakaalyadong mga kapangyarihan ng Europa, at sa gayon ay ipinasailalim ang kaniyang sarili sa kontrol ng mga bansang Kristiyano. Ang pangyayari ay ganap na tumupad sa hula. Nang ito ay mabatid, maraming tao ang nakumbinsi sa kawastuhan ng mga simulain ng pagpapakahulugan sa hula na pinagtibay ni Miller at ng kaniyang mga kasamahan, at isang kamangha-manghang sigla ang naibigay sa kilusang advent. Ang mga taong may pinag-aralan at may katayuan ay nakiisa kay Miller, kapuwa sa pangangaral at sa paglilimbag ng kaniyang mga pananaw, at mula 1840 hanggang 1844 ay mabilis na lumawak ang gawain.” *The Great Controversy*, 334, 335.

Ang hulà ni Litch noong '38 at ang kaniyang itinuwid na pangitain noong '40 ay kapuwa kinabibilangan ng kaniyang pangwakas na pahayag, na isinulat niya noong Agosto 1, sampung araw bago ang itinuwid na hulà. Ang katuparan ng hulàng iyon ang siyang nagpatunay sa sanlibutan ng wastong pamamaraan ng biblikal na propesiya. Ang tatlumpu't walong taon na tumanda sa pagbangon ng sinaunang Israel ay kinabibilangan ng dalawang taon mula sa pagtawid sa Dagat na Pula hanggang sa unang paghihimagsik sa Kadesh.

Sapagkat ang lahat na lalaking yaong nakakita ng aking kaluwalhatian, at ng aking mga himala, na aking ginawa sa Egipto at sa ilang, at ngayo'y sinubok ako nitong makasampung ulit, at hindi nakinig sa aking tinig; Tunay na hindi nila makikita ang lupain na aking isinumpa sa kanilang mga ninuno, ni makita man iyon ng sinuman sa mga yaong nagpagalit sa akin. Mga Bilang 14:22, 23.

Ang paghihimagsik na iyon ay tinutukoy bilang pinakahuli sa sampung pagsubok. Ang dalawang-taóng yugto ng pagsubok na may sampung pagsubok, na idinagdag sa tatlumpu't walong taon sa ilang, ay tumutulad sa 1838 at 1840, at ang 1840 ay naglalaman ng isang yugto ng sampung araw.

At ang pasimula ng pag-angat ng Islam sa pamamagitan ni Osman noong Hulyo 27, 1299 ay nagbubukas ng isang tatlumpu't walong taong yugto na nagwawakas sa isang apat-na-taóng pagkubkob noong 1337. Ang Hulyo 27, 1299 ang una sa dalawang hakbang na kinikilala ng mga historyador bilang pasimula ng pag-angat ng Imperyong Ottoman, at ang ikalawang hakbang ay 1301. Ang dalawang hakbang ng mga labanan sa Nicomedia at Nicaea noong 1299 at 1301 ay sumasagisag sa 1838 at 1840. Ang pasimula ng hula ay naglalarawan ng wakas.

Ang Nicomedia at Nicaea ay kapuwa pansamantalang nagsilbing mga kabisera ng silangang Roma sa kani-kanilang kasaysayan. Mangyari pa, ang Constantinople ang naging kabiserang silanganin noong 330 at nanatiling gayon hanggang 1453. Ang Nicomedia at Nicaea ay kumakatawan sa pagkabuwal ng Constantinople; ang lahat ay bumagsak sa mga pagkubkob ng Islam na nagmarka sa wakas ng isang kampanya kung saan unang sinakop ng Islam ang teritoryo at pagkaraan ay inagaw ang punong-lungsod.

Ang unang pagkubkob na apat na taon mula 1333 hanggang 1337 ay kumakatawan sa apat na taon mula 1449 hanggang 1453 nang magwakas ang hula. Makalipas ang tatlong daan at siyamnapu't isang taon at labinlimang araw, ang Islam ay napipigil habang ang mga Millerita ay “bumabangon” sa ilalim ng kapangyarihang panghula na kinakatawan sa mga katangiang “tatlumpu't walo at apatnapu” gaya ng inilarawan sa alpha na kasaysayan ng kasaysayan ng Hulyo 27, 1299 at Hulyo 27, 1449. Ang pagbangon ng Islam at ang pagbangon ng mga sugo ng Diyos sa mga huling araw ay kinakatawan sa isang sagisag na numerikal na binubuo ng ugnayang numerikal ng 38 at 40.

Sa Ezekiel trenta y siete, ang Islam ang mensahe ng hanging silangan na inihihip sa tuyong mga butong patay upang ang mga ito ay makatindig bilang isang makapangyarihang hukbo. Kapag dumarating ang mensahe ni Ezekiel, nagsisimula ang pagbangon, gaya ng nangyari sa kasaysayang Millerite noong 1838 at 1840. Dumating ang mensaheng iyon noong 9/11, at sa malapit nang dumating na batas ng Linggo, ang mga butong iyon ay tatayo bilang isang makapangyarihang hukbo. Ang pagbangon ng hukbo ng Diyos bilang ng iglesia na matagumpay sa mga huling araw ay tinutularan ng 1838 at 1840. Ang 9/11 hanggang sa batas ng Linggo ay tinularan ng 1840 hanggang 1844, ngunit ito rin ay tumutukoy sa yugto mula Disyembre 31, 2023 hanggang sa mga bolang apoy ng Nashville.

Silangang Roma

Mula sa pagkakahati ng imperyo sa ilalim ni Constantine na una (ang Dakila) hanggang sa huling Constantine ay nasasaklaw ang makahulang kasaysayan ng silangang Roma. Samakatuwid, ang makahulang panahong iyon ay tinatatakan ng isang makahula o sagisag na ama at isang anak, gaya ng inilalarawan ng kanilang pangalan, bagaman walang tuwirang salinlahi sa dugo sa pagitan ni Constantine na Dakila at ni Constantine na ikalabing-isa. Ang una at huling Constantine ay inihaharap din sa hula bilang mga sagisag ng alpha at omega, at ang ama (alpha) ang pumili sa

Constantinople bilang kabisera, at ang anak (omega) ay namatay sa panahon ng pagsalakay nang ang Constantinople ay tumigil na maging kabisera. Ang makahulang panahon ng silangang Roma ay namamarkahan ng una at huling Constantine. Ang yugto ng 150 taon na nagsimula noong Hulyo 27, 1299 ay kinabibilangan ng isang yugto ng 38 taon at nagtatapos sa isang 40-taóng pagsalakay. Ang pagsalakay na iyon ay naging tipo ng 1449 hanggang 1453. Ang kampanya ng Nicomedia ay nagsimula sa pagkasakop ng isang teritoryo at nagtatapos sa pagkasakop ng kabisera ng teritoryong iyon. Gaya ng una at huling Constantine, ang pananakop sa Nicomedia ay nagsimula sa isang ama (ang una) at nagtatapos sa isang anak (ang huli).

Apat na taon

Isang apat-na-taóng pagkubkob sa panimulang yugto ng isandaan at limampung taon na umakay sa apat na taon mula sa pagpapakababa kay Constantine ang huli noong 1449 hanggang 1453 nang ang Constantinople ay kinubkob at bumagsak. Ang hula ng panahon ng ikalawang kaabahan na kumakatawan sa tatlong daan at siyamnapu’t isang taon at labinlimang araw ay nagsimula noong Hulyo 27, 1449 at nagwakas noong Agosto 11, 1840. Ang petsang iyon ang tanda ng pasimula ng isang apat-na-taóng yugto na tinawag ni Sister White na isang maluwalhating pagpapakita ng kapangyarihan ng Diyos.

“Ang anghel na nakikiisa sa pagpapahayag ng mensahe ng ikatlong anghel ay magliliwanag sa buong lupa sa pamamagitan ng kaniyang kaluwalhatian. Dito ay inihuhula ang isang gawang may pandaigdigang lawak at di-pangkaraniwang kapangyarihan. Ang kilusang adventista noong 1840–44 ay isang maluwalhating pagpapakita ng kapangyarihan ng Diyos; ang mensahe ng unang anghel ay dinala sa bawat himpilang misyonero sa buong sanlibutan, at sa ilang mga bansa ay nagkaroon ng pinakadakilang relihiyosong pagkakainteres na nasaksihan sa alinmang lupain mula pa noong Repormasyon ng ikalabing-anim na siglo; ngunit ang mga ito ay hihigitan ng makapangyarihang kilusan sa ilalim ng huling babala ng ikatlong anghel.” *The Great Controversy*, 611.

Ang Islam ay napigilan noong Agosto 11, 1840 at nagkaroon ng apat-na-taóng yugto na kaayon kapuwa ng pagbubuhos ng Banal na Espiritu noong Pentecostes, at ng pagbaba ng makapangyarihang anghel ng Apocalipsis 18, nang ang “mga dakilang gusali” ng New York ay tinamaan ng Islam ng ikatlong kaabahan noong 9/11. Ang 9/11 ang tanda ng pasimula ng panahon ng pagtatatak sa isandaan at apatnapu’t apat na libo. Ang pagtatatak ay isang yugto ng panahon, at ang pagwawakas ng yugto ng pagtatatak ay nagtataglay ng mga katangian ng pasimula ng yugtong iyon. Nang bumaba si Cristo noong 9/11, siya ay naging tipo ni Miguel na bumababa upang buhayang muli ang dalawang saksi noong Disyembre 31, 2023, nang magsimula ang huling yugto ng pagtatatak.

Ang susi na siyang pakikipagdigma ng Nineve ay kumakatawan sa iba’t ibang paglaya ng Islam, na magpapabagsak sa silangang Roma pagsapit ng 1453. Sa loob ng isang daan at limampung taon ng “limang buwan” sa talata sampu, ang pasimula at gayundin ang wakas ay naglalaman ng isang yugto ng apat na taon. Ang dalawang yugto na yaon ng apat na taon ay kaugnay ng pagtatapos ng tatlong daan at siyamnapu’t isang taon at labinlimang araw, na nagtanda ng isang yugto ng apat na

taon mula 1840 hanggang 1844 nang liliwanagan ni Cristo ang “buong lupa ng kaniyang kaluwalhatian.” Noong 1844, ang panahong makapropesiya ay tumigil nang gamitin, sapagkat ang panahon ay “hindi na magkakaroon pa.”

At sumumpa sa pamamagitan niya na nabubuhay magpakailanman, na lumalang ng langit, at ng mga bagay na naroon, at ng lupa, at ng mga bagay na naroon, at ng dagat, at ng mga bagay na naroon, na hindi na magkakaroon pa ng panahon. Apocalipsis 10:6.

1333 hanggang 1337, 1449 hanggang 1453, 1840 hanggang 1844

Ang tatlong linyang iyon ng mga yugto na tig-aapat na taon ay umaayon sa panahon ng pagtatatak mula 9/11 hanggang sa batas ng Linggo, at umaayon din ang mga iyon sa fractal mula 9/11 hanggang sa batas ng Linggo na kinakatawan mula Disyembre 31, 2023 hanggang sa muling pakawalan ang Islam upang ihatid ang mga bolang-apoy ng Nashville.

Ang propetikong fractal mula Disyembre 31, 2023 hanggang sa mga bolang-apoy ng Nashville ay tinipikahan ng tatlong apat-na-taóng propetikong yugto na pawang nakaayon sa panahon ng pagtatatak mula 9/11 hanggang sa batas ng Linggo. Kaya, apat na saksi ang tumutukoy sa kasaysayan mula Disyembre 31, 2023 hanggang sa pag-atake sa Nashville, at ang labanan sa Nineveh ang siyang “susi” para sa bawat isa sa mga saksing ito. Ang 1333, 1449, 1840, at 9/11 ay pawang mga panulukang pagbabago—mga “susi.”

“May mga aral na dapat matutuhan mula sa kasaysayan ng nakaraan; at ang pansin ay itinuon sa mga ito, upang maunawaan ng lahat na ang Diyos ay gumagawa ngayon sa gayunding mga paraan na lagi Niyang ginawa. Ang Kaniyang kamay ay nakikita sa Kaniyang gawain at sa gitna ng mga bansa ngayon, gaya ring nakita ito sa lahat ng panahon mula nang ang ebanghelyo ay unang ipahayag kay Adan sa Eden.

“May mga panahong nagsisilbing mga panulukang-bato sa kasaysayan ng mga bansa at ng iglesya. Sa kaloobang mapagkaloob ng Diyos, kapag dumarating ang mga magkakaibang krisis na ito, ang liwanag para sa panahong iyon ay ibinibigay. Kung ito ay tinatanggap, may espirituwal na pagsulong; kung ito ay tinatanggi, sumusunod ang espirituwal na paghina at pagkapahamak. Binuksan ng Panginoon sa Kaniyang salita ang masigasig na gawain ng ebanghelyo gaya ng ito’y naisagawa na noong nakaraan, at isasagawa sa hinaharap, maging hanggang sa pangwakas na tunggalian, kapag ang mga kapangyarihan ni Satanas ay gagawa ng kanilang huling kagila-gilalas na pagkilos.” Bible Echo, Agosto 26, 1895.

Nicomedia

Pagkatapos maging emperador noong 284, noong 293 ay pinili ni Diocletian ang Nicomedia bilang kabisera ng silanganin ng Imperyong Romano nang kaniyang legal na hatiin ang imperyo sa Silangan at Kanluran, na itinatag ang sistemang Tetrarkiya. Ang Nicomedia ay nagsilbing pangunahing kabisera ng administratibo at militar sa Silangan sa loob ng ilang dekada. Ginamit ito ni Constantino ang Dakila bilang himpilan bago niya pasiyahang itayo ang bagong kabisera sa kalapit na Byzantium (na pinalitan niya ng pangalang Constantinople noong 330). Maging matapos maging pangunahing kabisera ang Constantinople, ang Nicomedia ay nanatiling isang mahalagang

sentrong panrehiyon, na may estratehikong kinalalagyan sa silangang pampang ng Dagat ng Marmara. Kaya, bagaman hindi ito ang permanenteng kabisera gaya ng Roma o Constantinople, ang Nicomedia ay opisyal na itinalaga bilang kabisera ng silanganin sa panahon ng isang mahalagang yugto ng paglipat sa kasaysayan ng Roma. Sa pasimula ng isang daan at limampung taon, nasakop ang isang kabisera ng silangang Roma, at sa katapusan nito ay nasakop ang isang kabisera ng silangang Roma. Kapuwa ang dalawang pananakop ay kinasangkutan ng isang pagkubkob.

Diocleciano

Pormal na ginawang silangang kabisera ng imperyong Romano ni Emperador Diocletian ang Nicomedia nang ipatupad niya ang sistemang Tetrarkiya noong 293. Ang sistemang Tetrarkiya ay binubuo ng kanluranin at silangang paghahati ng imperyo; kapuwa ang silangan at kanluran ay may isang nakataas na emperador (Augusti) at isang nakabababang emperador (Caesar) upang mabuo ang bilang na apat na kinakatawan ng salitang “tetrarkiya.”

Alfa at Omega

Si Diocletian ang sagisag na omega ng iglesia sa Smyrna, at si Nero ang sagisag na alpha. Si Constantino ang Dakila ang sagisag na alpha ng iglesia sa Pergamo, at si Justinian ang sagisag na omega.

Ang “legal” na paghahati ng Roma sa silangan at kanluran (na hindi nagtagal) ay isinakatuparan ni Diocletian, at ang propetikong paghahati ng Roma sa silangan at kanluran ay isinakatuparan ni Constantine. Sa panahon ng kasaysayan ng ikalawang simbolikong iglesia ng pag-uusig, na kinakatawan ng Smyrna, ang Roma ay legal na nahati sa silangan at kanluran; at sa kasaysayan ng ikatlong simbolikong iglesia ng pakikipagkompromiso, na kinakatawan ng Pergamos, ang Roma ay propetikong nahati sa silangan at kanluran. Ang 293 ang alpha at ang 330 ang omega, at noong Mayo 11, 330, itinalaga ni Constantine the Great ang Constantinople bilang kabisera ng Imperyo.

Ang legal na paghahating itinatag ni Diocletian noong 293 ay nagkawatak-watak sa pamamagitan ng sumunod na digmaang sibil hanggang sa Edict of Milan noong taóng 313, nang sina Constantine ng silangan at Licinius ng kanluran ay nagpalabas ng Edict of Milan, na ginawang legal ang Kristiyanismo, at sa gayon ay mabisang nagwakas sa Tetrarkiya—ang sistema ng apat na magkakaugnay na tagapamahala na bumagsak tungo sa tunggalian sa pagitan ng dalawang pangunahing kapangyarihan (si Constantine sa Kanluran at si Licinius sa Silangan). Ang legal na paghahati, na nagpasimula ng isang pagbagsak, ay kumakatawan sa isang dalawampung-taóng yugto mula sa paghahati hanggang sa paghahati, at kapuwa paghahati ay nagbunsod ng pagbagsak ng sistema.

Ang iglesia ng Smirna ay nagsimula kay Nero noong 64, nang ang malaking sunog sa Roma ay gamitin ni Nero upang usigin ang mga Kristiyano, na pinaratangan niya ng pagsisimula ng sunog. Si Nero ang tanda ng pasimula ng pag-uusig at siyang lumalarawan sa panghuling pag-uusig ng mga huling araw. Ang panghuling pag-uusig na iyon ay nagpapatuloy hanggang sa pagsasara ng panahong palugit, kapag ang kapangyarihang papal ay sumapit sa wakas nito na walang sinumang

tutulong. Kaya ang unang panahon ng pag-uusig ay nagsimula sa pagsunog sa Roma, at ito ay nagtatapos sa pagsunog sa Roma.

At ang sangpung sungay na iyong nakita sa ibabaw ng hayop, ang mga ito ang mapopoot sa patutot, at gagawin siyang pinabayaan at hubad, at kakainin ang kaniyang laman, at susunugin siya sa apoy. Apocalipsis 17:16.

Ang iglesia ng Smyrna ay nagsimula kay Nero noong 64, nang ang malaking sunog sa Roma ay ginamit ni Nero upang usigin ang mga Kristiyano, na pinaratangan niya ng pagsisimula ng sunog. Makalipas ang dalawang daan at limampung taon, ito ay nagtapos noong 313 sa pamamagitan ng Edict of Milan. Ang “edict” ang naging wakas ng isang dalawampung-taóng yugto na nagsimula sa legal na paghahati ni Diocletian, at ito rin ang naging wakas ng dalawang daan at limampung taon ng Smyrna na nagsimula kay Nero. Ang dalawang daan at limampung taon ng pag-uusig na kinakatawan ng iglesia ng Smyrna at ni Nero ay kinabibilangan ng sampung taon ng pinakamalupit na pag-uusig na idinulot ni Diocletian. Ang sampung taóng pag-uusig na iyon ang huling kalahati ng dalawampung taon ni Diocletian na nagsimula sa kaniyang legal na paghahati ng imperyo noong 293. Mula sa legal na paghahati sa silangan at kanluran ni Diocletian noong 293 ay nagsimula ang isang dalawampung-taóng yugto na binubuo ng dalawang sampung-taóng yugto.

Sa legal na paraan ay hinati ni Diocletian ang imperyo sa silangan at kanluran, sa gayon ay itinuring na huwaran ng makahulang paghahating isinakatuparan ni Constantine. Ang paghahati ni Diocletian ay sa silangan at kanluran, ngunit ito ay binubuo ng dalawang tagapamahala sa silangan at dalawang tagapamahala sa kanluran—isang pangunahing tagapamahala at isang pangalawang tagapamahala para sa bawat rehiyon. Noong Pebrero 23, 303, inilabas ni Diocletian ang una sa ilang “edicts” laban sa mga Kristiyano, na naging tanda ng pasimula ng Dakilang Pag-uusig, (na tinatawag ding Diocletianic Persecution), ang pinakamalubha at pinakamalawak na pag-uusig sa mga Kristiyano sa Imperyong Romano.

At sa anghel ng iglesia sa Smirna ay isulat mo; Ito ang sinasabi ng una at ng huli, na namatay, at nabuhay; Nalalaman ko ang iyong mga gawa, at ang kapighatian, at ang karalitaan, (nguni’t ikaw ay mayaman) at nalalaman ko ang pamumusong nila na nagsasabing sila’y mga Judio, at hindi naman, kundi sila’y sinagoga ni Satanas. Huwag mong katakutan ang alinman sa mga bagay na iyong pagdurusahan: narito, ang diablo ay magtatapon ng ilan sa inyo sa bilangguan, upang kayo’y subukin; at magkakaroon kayo ng kapighatian sa loob ng sampung araw: maging tapat ka hanggang sa kamatayan, at bibigyan kita ng putong ng buhay. Ang may pakinig, ay makinig sa sinasabi ng Espiritu sa mga iglesia; Ang nagtagumpay ay hindi mapipinsala ng ikalawang kamatayan. Apocalipsis 2:8–10.

Ang Dakilang Pag-uusig ay nagpatuloy sa ilalim ng mga kahalili ni Diocletian (lalo na si Galerius) hanggang 313, nang ito ay magwakas sa Edict of Milan. Si Nero ang sagisag na alpha ng pag-uusig na naglarawan kay Diocletian bilang omega na pag-uusig ng makahulang yugto na kinakatawan ng iglesia ng Smyrna. Nagwakas ang pag-uusig sa pamamagitan ng isang pampulitikang pag-aasawa at isang kasunduan sa pagitan ni Constantine ng silangan at ni Licinius ng kanluran. Noong Pebrero 313, nagtagpo sina Constantine at Licinius sa Milan at inilabas ang Edict of Milan, na nagkaloob ng pagpaparaya sa relihiyon sa mga Kristiyano (at sa iba pa) sa buong imperyo. Upang

patibayin ang kanilang pampulitikang alyansa, pinakasalan ni Licinius si Constantia (kapatid sa ama ni Constantine) sa panahon o sa paligid ng pulong na ito. Ang pag-aasawang ito ay isang klasikong alyansang pampulitika ng mga Romano—na nagselyo sa kasunduan sa pagitan ng dalawang emperador at tumulong na pansamantalang patatagin ang imperyo matapos ang mga taon ng digmaang sibil. Hindi nagtagal ang alyansa. Nang maglaon ay naglaban sina Constantine at Licinius sa isa't isa, at tinalo ni Constantine si Licinius noong 324, anupat naging nag-iisang pinuno.

Mula kay Nero hanggang kay Constantine ay natupad ang makahulang yugto ng Smyrna na may dalawang daan at limampung taon, at noong 313 ay nagsimula ang iglesia ng Pergamos, ang iglesia ng pakikipagkompromiso, na nagwakas sa iglesia ng Thyatira noong 538. Ang dalawang daan at limampung taon ng Smyrna ay kumatawan sa isang yugto ng pag-uusig, at sa katapusan ng kabuuang yugto, tinupad ng pag-uusig ni Diocletian ang “sampung araw” (sampung taon) ng Apocalipsis, kung saan ang pinakamatinding yugto ng pag-uusig ay kumakatawan sa isang fraktal ng kabuuang yugto. Ang sampung taon ay isang fraktal ng dalawang daan at limampung taon. Ang sampung taong iyon ay kumakatawan sa omega ng pag-uusig ni Nero, at sa kanilang pagwawakas ay ang omega ng pagkakahati ng imperyo sa silangan at kanluran.

Pag-aasawa at Diborsiyo

Nagsimula ang Smyrna sa pagsusunog ng Roma noong 64 at nagwakas pagkalipas ng dalawang daan at limampung taon noong 313 sa pamamagitan ng Edict of Milan at ng pampulitikang pag-aasawa ng silangan at kanluran. Ang sampung-taóng praktal ng pag-uusig ay nagsimula noong 303 at nagwakas noong 313 sa pamamagitan ng Edict of Milan at ng pampulitikang pag-aasawa ng silangan at kanluran. Ang dalawampung taon na nagsimula sa legal na paghahati ng silangan at kanluran noong 293 sa pamamagitan ni Diocletian ay nagwakas noong 313 sa pamamagitan ng pampulitikang pag-aasawa ng silangan at kanluran. Ang kasunduang pangkasal ng 313 sa pagitan ng silangan at kanluran ay nagtapos sa diborsiyo ng 324, nang talunin ni Constantine si Licinius ng kanluran at naging tanging pinuno ng Roma. Ang propetikong diborsiyo ng 324 ay naganap tatlong taon matapos ang unang batas sa Linggo noong 321.

Ang labimpitong taon mula 313 hanggang 330 ay kumikilala sa isang pampulitikang pag-aasawa, at sa wakas ng pag-uusig na kinakatawan ng Smyrna at ni Nero, at sa pasimula ng iglesya ng pakikipagkompromiso na kinakatawan ng Pergamos. Ang pasimula ng Pergamos noong 313 sa pag-aasawa ay sinundan ng pasimula ng pag-uusig na nagsimula sa unang batas ng Linggo noong 321. Ito ay sinundan ng makahulang diborsiyo noong 324, na nagdala sa silangan at kanluran sa iisang imperyo sa ilalim ni Constantine. Makalipas ang anim na taon, noong 330, ang pagkakahati sa silangan at kanluran ay makahulang naulit. Ang labimpitong taon ay kumakatawan sa panahong alpha ng iglesya ng Pergamos na magpapatuloy hanggang sa ang iglesya ng Thyatira ay dumating sa makahulang kasaysayan noong 538. Ang panahong alpha na iyon ay kakatawan sa isang kasaysayang omega sa katapusan ng yugto mula 330 hanggang 538. Ang kasaysayang omega ng Pergamos ay kumakatawan sa yugto ng 496, 508, at 533.

Labimpitong Taon

Si Ptolomeo ng labanan sa Raphia ay naghari nang “labimpitong taon,” at may “labimpitong taon” sa pagitan ng labanan sa Raphia at ng labanan sa Panium. Ang labimpitong taóng iyon ay simbolikong umaayon sa labimpitong taon mula 313 hanggang 330. Ang dalawang daan at limampung taon ni Nero sa Smyrna ay umakay sa unang labimpitong taon ng iglesia ng Pergamos, at kaugnay ng dalawang daan at limampung taon na nagsimula sa ikatlong atas noong 457BC, ang panimulang punto ng 2300 taon ng Daniel walo at talatang labing-apat, at siyang saligan at pangunahing haligi ng Adventismo. Ang dalawang saksi na may dalawang daan at limampung taon ay umaayon sa dalawang daan at limampung taon ng ikaanim na kaharian ng hula ng Biblia na nagsimula noong 1776 at nagtatapos ngayong taon sa 2026.

Hindi nakita o naunawaan ng mga tagapanguna ng Adventismo ang labimpitong taon mula 313 hanggang 330, sapagkat noong 1844 ay hindi pa nila nauunawaan maging ang usapin ng ikapitong-araw na Sabbath o ng araw ng araw. Gayunman, kinilala nila ang isandaan at limampung taon ng talata sampu ng Apocalipsis 9, at iyon ang naging pasimula ng isang yugto na umakay sa tatlong daan at siyamnapu’t isang taon at labinlimang araw na nagtapos noong Agosto 11, 1840. Ang pagkaunawang iyon ay nagbunga ng isang makapangyarihang “pagpapamalas ng kapangyarihan ng Diyos.”

Hindi kinilala ng mga unang tagapagtatag ang ikalawang yugto ng isandaan at limampung taon sa Apocalipsis 9. Ang kanilang saligang pagkaunawa ang siyang salalayan na pinagtatayuan ng “bagong liwanag” ng Apocalipsis 9. Ang liwanag na iyon ay nabubuksan sa pamamagitan ng “susi” ng labanan sa Nineve. Ang “susi” na iyon ay nagpapahintulot sa isang mag-aaral ng hula na makilala ang lahat ng mga kaharian ng hula sa Biblia na kinakatawan sa Daniel at Apocalipsis. Ang Babilonia, Medo-Persia, Gresya, ang mga imperyong Seleucida at Ptolemaico, ang kaharian ni Mohammed, at higit na mahalaga, pinalalaki nito ang imperyo ng Roma sa pamamagitan ng pagtukoy sa pagbangon at pagbagsak hindi lamang ng Roma, kundi pati ng mga kaharian ng silangan at kanlurang Roma, gayundin ng Estados Unidos (ang huwad na propeta), ng kapapahan (ang halimaw), at ng United Nations (ang dragon). Lahat ng mga pagbangon at pagbagsak ng mga kahariang ito ay nagpapatotoo sa mga pagkilos ng dragon, ng halimaw, at ng huwad na propeta na sa kahuli-hulihan ay naghahatid sa sanlibutan sa Armagedon. Ang kilusang iyon ay kinakatawan sa loob ng huling anim na talata ng Daniel 11, at ang pasimula ng kilusang iyon ay kinakatawan sa natatagong kasaysayan ng talata 40.

Ang labanan sa Nineveh ang nagbibigay ng propetikong puntong sanggunian upang ihanay ang mga patotoo ng imperyo ng Roma, ng mga kaharian ng silangan at kanlurang Roma, at ng papal na Roma sa pagkakasunud-sunod ng mga pangyayari sa panahon ng wakas. Kaya nga, ang labanan sa Nineveh ang susi na ganap na naglalarawan sa iba’t ibang propetikong patotoo tungkol sa Roma, at ayon sa talata labing-apat ng Daniel onse, ang Roma ang nagtatatag ng pangitain. Ang susi na nagdadala sa mga linyang iyon sa pagkakaisa ay ang labanan sa Nineveh.

Sa ating susunod na artikulo, sisimulan nating pagsama-samahin ang naunang limang artikulong tumatalakay sa mga aba ng Apocalipsis 9.